
Postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora

- PORADNIK PRAKTYCZNY -

RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

Wprowadzenie

Szanowni Państwo,

postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora, jako ostatnie z postępowań o awans naukowy, wieńczy ścieżkę kariery naukowej. Przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wprowadziły jednak znaczące zmiany w materii tego szczególnego postępowania administracyjnego. Jedną z ważniejszych zmian w tej materii jest przyznanie wyłącznej kompetencji Radzie Doskonałości Naukowej do procedowania przedmiotowych spraw.

Mając powyższe na uwadze, jak i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska naukowego, Rada Doskonałości Naukowej oddaje w ręce Czytelników niniejszy „Praktyczny Poradnik”, zawierający wskazówki i wytyczne związane z zagadnieniami dotyczącymi postępowania w sprawie nadania tytułu profesora, z jednoczesną nadzieją, iż przyczyni się to lepszemu zrozumieniu, nierzadko skomplikowanych procedur, jak i da przyczynek do pogłębionej analizy poruszonych w tym dokumencie zagadnień.

Z poważaniem

Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej

prof. dr. hab. Grzegorz Węgrzyn

Wykaz skrótów

k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.);

p.s.w.n. – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.).

Etapy postępowania w sprawie nadania tytułu profesora

Postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora jest szczególnego rodzaju postępowaniem administracyjnym, co wynika z odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a., zawartego w art. 228 ust. 9 p.s.w.n. Znaczna odmienność tych postępowań wyraża się w ich unikatowym przedmiocie związanym z uzyskiwaniem określonych uprawnień, przywilejów, ale również powinności, co przekłada się także na liczne odstępstwa od ogólnej procedury postępowań administracyjnych. Jednocześnie w sprawach tych wyróżnić można etapy typowe dla procesowego prawa administracyjnego.

Etapy postępowania w sprawie nadania tytułu profesora

Etap wszczęcia postępowania

Postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora – zgodnie z art. 228 ust. 1 p.s.w.n. – wszczyna się na wniosek osoby, o której mowa w art. 227 ust. 1 albo 2, zawierający uzasadnienie wskazujące na spełnienie wymagań, o których mowa w art. 227, składany do RDN.

Co wynika z tego przepisu?

Postępowanie wszczynane jest wyłącznie na wniosek Strony postępowania i nie wymaga wydania w tym przedmiocie orzeczenia. Prawidłowe doręczenie wniosku do RDN powoduje wszczęcie postępowania z dniem jego doręczenia.

Art. 227 ust. 1 i 2 p.s.w.n. definiuje Stronę postępowania, a zatem warunki, które muszą być spełnione, by wykazać interes prawny, którego posiadanie warunkuje możliwość wszczęcia postępowania

Ciężar wykazania spełnienia przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora spoczywa na Stronie postępowania

Wstępna kontrola i ocena wniosku o przeprowadzenie postępowania:

RDN z uwagi na odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a., w przypadku wniesienia wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora jest zobowiązana dokonać jego wstępnej weryfikacji, która polega na:

Sprawdzeniu istoty i zakresu wniosku oraz jego kompletności

- W przypadku zaistnienia braków formalnych złożonego wniosku RDN wzywa do jego uzupełnienia lub poprawy w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia wniesionego podania bez rozpoznania. (art. 64 § 2 k.p.a.)

Ocena interesu prawnego wnioskodawcy

- W przypadku uznania, że wnioskodawca nie posiada interesu prawnego (np. nie legitymuje się stopniem doktora habilitowanego albo stopniem doktora, nie posiada żadnych osiągnięć naukowych, czy też pracował w danym okresie w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu stawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów), RDN wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, na które służy zażalenie. (art. 61 § 1 k.p.a.)

Weryfikacja dopuszczalności wszczęcia postępowania

- W przypadku, gdy postępowanie nie może zostać wszczęte z uzasadnionych przyczyn, np. dana osoba jest objęta okresem karencji odnośnie do możliwości ponownego ubiegania się o nadanie tytułu profesora, RDN wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania, na które służy zażalenie. (art. 61 § 1 k.p.a.)

Jak prawidłowo złożyć wniosek?

Zagadnienie dotyczące wnoszenia podania o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora będzie w zasadniczej mierze regulowane przepisami k.p.a.

- Zgodnie z art. 63 § 1 k.p.a. podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) wnosi się na piśmie [...]. Podania utrwalone w postaci elektronicznej wnosi się na adres doręczeń elektronicznych (elektroniczną skrzynkę podawczą). **Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, podania wniesione na adres poczty elektronicznej (e-mail) organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.**
- Definicja pisma została uregulowana w art. 14 § 1a k.p.a., zgodnie z którym sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. **Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym [...].**

W konsekwencji tego wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora można wnieść w jeden z następujących sposobów:

Osobiście w siedzibie RDN:
pl. Defilad 1,
00-901 Warszawa,
PKiN, XXIV piętro,
pok. 2401

Na elektroniczną
skrzynkę
podawczą ePUAP:
/RDN/SkrytkaESP

Przesyłką pocztową
lub kurierską na adres
siedziby RDN:
pl. Defilad 1,
00-901 Warszawa,
PKiN, XXIV piętro,
pok. 2401

The logo for ePUAP (Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) features the letters 'ePUAP' in a bold, blue, sans-serif font. A red swoosh underline is positioned under the 'e'.

Elektroniczna
Platforma
Usług Administracji
Publicznej

Co powinien zawierać wniosek?

- Wniosek przewodni o przeprowadzenie postępowania ze wskazaniem dziedziny, albo dziedziny i dyscypliny lub dyscyplin (RDN, ze względu na wiążącą treść wniosku odnośnie do dokonywanej oceny spełnienia wymagań warunkujących nadanie tytułu profesora, postuluje, by wnioski zawierały zawsze wskazanie co najmniej jednej dyscypliny, w której osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora chce być oceniana). Dokument ten należy podpisać własnoręcznie, jeżeli będzie on składany na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. **W przypadku, gdy dokument ten będzie wyłącznie nagrany na nośniku elektronicznym albo przesłany za pośrednictwem platformy ePUAP, należy go podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.**
- Dane korespondencyjne (co najmniej adres do doręczeń korespondencji). Dokument ten należy podpisać własnoręcznie, jeżeli będzie on składany na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. **W przypadku, gdy dokument ten będzie wyłącznie nagrany na nośniku elektronicznym albo przesłany za pośrednictwem platformy ePUAP, należy go podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.**
- Kopia dokumentu potwierdzająca posiadanie stopnia doktora habilitowanego, a w przypadku osób, o których mowa w art. 227 ust. 2 p.s.w.n. kopia dokumentu potwierdzająca nadanie stopnia doktora. W przypadku osób, które uzyskały stopień naukowy za granicą, wskazane jest przedłożenie tłumaczenia przysięgłego przedmiotowych dokumentów oraz zaświadczenia nostryfikacyjnego, iż dany stopień jest równoważny odpowiedniemu polskiemu stopniowi doktora albo doktora habilitowanego, bądź też zaświadczenia od uprawnionej instytucji (np. Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej), iż dany dyplom uprawnia na mocy obowiązujących przepisów do ubiegania się o nadanie tytułu profesora.

- Autoreferat przedstawiający opis wybitnych osiągnięć naukowych lub artystycznych, o których mowa w art. 227 ust. 1 pkt. 1 lit. a p.s.w.n., w szczególności opis osiągnięć uznanych za najważniejsze rzetelnie uzasadniający spełnienie wymogu posiadania wybitnych osiągnięć krajowych lub zagranicznych (w przypadku osób, o których mowa w art. 227 ust. 2 p.s.w.n., będzie to uzasadnienie posiadania najwyższej jakości osiągnięć naukowych). Dokument ten należy podpisać własnoręcznie, jeżeli będzie on składany na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. **W przypadku, gdy dokument ten będzie wyłącznie nagrany na nośniku elektronicznym albo przesłany za pośrednictwem platformy ePUAP, należy go podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.**
- Wykaz dorobku oraz aktywności naukowej. W dokumencie tym należy w sposób syntetyczny wymienić posiadane osiągnięcia naukowe, przy czym w przypadku, gdy są to osiągnięcia współautorskie, należy opisać merytoryczny i indywidualny wkład wnioskodawcy w ich powstanie. Ponadto, dokument ten powinien zawierać wykaz uczestnictwa w:
 - pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych;
 - odbytych stażach naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;
 - prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Dokument ten należy podpisać własnoręcznie, jeżeli będzie on składany na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. **W przypadku, gdy dokument ten będzie wyłącznie nagrany na nośniku elektronicznym albo przesłany za pośrednictwem platformy ePUAP, należy go podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.**

- Informację o przebiegu postępowania o nadanie tytułu profesora lub postępowania w sprawie nadania tytułu profesora, jeżeli wnioskodawca ubiegał się uprzednio o nadanie tytułu profesora. Dokument ten należy podpisać własnoręcznie, jeżeli będzie on składany na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. **W przypadku, gdy dokument ten będzie wyłącznie nagrany na nośniku elektronicznym albo przesłany za pośrednictwem platformy ePUAP, należy go podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.**
- Kopie prac stanowiących dorobek, uznany za najważniejszy.
- Kopie dokumentów potwierdzających:
 - udział w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych;
 - odbycie staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;
 - prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.
- Oświadczenie lustracyjne lub oświadczenie o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego (obowiązek złożenia przedmiotowego oświadczenia dotyczy osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.). **Dokument ten musi być podpisany własnoręcznie.**

Przykładowe wzory poszczególnych dokumentów udostępnione zostały na BIP strony podmiotowej RDN pod następującym adresem:

<https://www.rdn.gov.pl/postepowanie-profesorskie.wymagania-dokumentacyjne-wnioskow-w-sprawie-nadanai-tytulu-profesora.html>

Forma złożenia wniosku

Wszystkie wymagane i postulowane dokumenty mogą być sporządzone na piśmie utrwalonym w postaci papierowej. W takim przypadku określone dokumenty muszą być podpisane własnoręcznie. Dokumentacja wniosku może zostać złożona osobiście w siedzibie RDN albo przesłana korespondencyjnie. (Zaleca się także nagranie kopii dokumentacji wniosku na elektronicznym nośniku danych, jednakże pliki te nie muszą być w omawianym przypadku podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym)

Wszystkie wymagane i postulowane dokumenty mogą być sporządzone także hybrydowo, tzn. część dokumentów może przybrać postać papierową (dokumenty wymagające podpisu podpisuje się własnoręcznie), a część być utrwalona w postaci elektronicznej (dokumenty wymagające podpisu podpisuje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym) i zapisana na elektronicznym nośniku danych. Dokumentacja wniosku może zostać złożona osobiście w siedzibie RDN albo przesłana korespondencyjnie.

Jednocześnie **najbardziej zalecaną formą** złożenia dokumentacji wniosku jest w pełni utrwalenie jej w postaci elektronicznej. W takim przypadku wszystkie dokumenty, które wymagają podpisu należy podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym.

Dokumenty te można nagrać na elektroniczny nośnik danych i dostarczyć do siedziby Rady Doskonałości Naukowej albo też przesłać na elektroniczny adres do doręczeń organu poprzez ePUAP.

Dodać należy, że w przypadku złożenia podania o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora za pośrednictwem platformy ePUAP – jeśli wnioskodawca nie wyrazi rezygnacji z takiej formy komunikacji – wszelkie pisma od RDN będą przesyłane do wnioskodawcy także na skrzynkę doręczeń ePUAP.

Etap postępowania wyjaśniającego

W przypadku skutecznego wszczęcia postępowania w sprawie nadania tytułu profesora – co następuje poprzez prawidłowe złożenie wniosku – RDN prowadzi postępowanie wyjaśniające. Ten etap postępowania regulowany jest w zasadniczej mierze przepisami art. 228 ust. 3 i 4 p.s.w.n., przepisami statutu RDN oraz jedynie odpowiednio stosowanymi przepisami k.p.a.

Na tym etapie RDN:

- **dokonuje oceny, jakie fakty są istotne dla sprawy (co wymaga ustalenia);**
- **ustala, czy i jakie okoliczności wymagają dowodzenia, a jeśli tak, to przy pomocy jakich dowodów;**
- **przeprowadza dowody;**
- **dokonuje oceny zebranego materiału dowodowego.**

Fakty istotne dla prawy

Faktami istotnymi w ramach postępowania w sprawie nadania tytułu postępowania są wszelkie okoliczności mające potwierdzać spełnienie przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu profesora przesłanek unormowanych w art. 227 ust. 1 lub 2 p.s.w.n.

Faktami tymi są zatem:

- posiadanie stopnia doktora habilitowanego (względnie stopnia doktora);
- posiadanie wybitnych osiągnięć krajowych lub zagranicznych (względnie osiągnięć o najwyższej jakości w przypadku osób legitymujących się wyłącznie stopniem doktora);
- uczestniczenie w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych;
- odbycie staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;
- prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Od faktów istotnych dla sprawy należy odróżnić fakty nieistotne, które mogą zaistnieć i być wykazywane w toku postępowania, jednakże, które nie mogą przesądzać o uznaniu spełnienia albo braku spełnienia przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora.

Przykładowymi faktami tymi są:

- posiadanie osiągnięć w zakresie opieki nad kadrą naukową;
- posiadanie osiągnięć dydaktycznych;
- posiadanie osiągnięć organizacyjnych i popularyzujących naukę;
- posiadanie określonych współczynników naukometrycznych.

Ustalenie materiału dowodowego

Rada Doskonałości Naukowej obowiązana jest w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Jak wynika z odpowiednio stosowanego art. 77 § 4 k.p.a. - jedynie fakty powszechnie znane oraz fakty znane organowi z urzędu nie wymagają dowodu. W konsekwencji tego *de facto* wszystkie wspomniane fakty istotne dla postępowania w sprawie nadania tytułu profesora wymagają dowodzenia.

Wskazać należy przy tym, że przepisy p.s.w.n. oraz statutu RDN co do zasady regulują kompleksową materię dowodów, które muszą zostać zebrane w celu przeprowadzenia w sposób właściwy postępowania wyjaśniającego.

Dowody w postępowaniu

Za dowód należy uznać taki środek informacji – uzyskany zgodnie z prawem – który pozwala na przekonanie się organu o istnieniu lub nieistnieniu danych faktów, ewentualnie prawdziwości lub fałszywości twierdzenia o faktach.

Na gruncie przepisów p.s.w.n. oraz statutu RDN dowodami w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora będą przede wszystkim:

Dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę

Wnioskodawca jest zobowiązany uzasadnić spełnienie przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora. W konsekwencji tego, to na wnioskodawcy ciąży obowiązek przedstawienia dowodów potwierdzających posiadanie odpowiedniego stopnia naukowego, wybitnych osiągnięć naukowych, uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, odbycia staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych, czy też prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Przedstawienie tylko i wyłącznie informacji o posiadaniu określonego dorobku i wykazywaniu się aktywnością naukową należy uznać za niewystarczające, bowiem udowodnieniu winno podlegać także obiektywne istnienie tych faktów istotnych dla sprawy. Poprzez udowodnienie – zważywszy na otwarty katalog dowodowy wynikający z odpowiednio stosowanych przepisów k.p.a. – należy uznać dowolną formę, wybraną przez wnioskodawcę, która będzie udokumentowała przedłożony do oceny dorobek i wskazaną aktywność naukową. **Brak udokumentowania określonych faktów może rodzić ryzyko uznania ich za nieudowodnione.**

Udokumentowanie posiadania wybitnych osiągnięć naukowych lub zagranicznych

Udokumentowanie uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych

Przykładowe formy

Kopia decyzji wydanej przez podmiot przyznający finansowanie projektu w drodze konkursu, w którym wnioskodawca pełni określoną funkcję

Kopia/kopie publikacji, której/których wnioskodawca jest współautorem, gdzie wskazane jest jednoznacznie finansowanie badań w ramach projektu/projektów przyznawanych w drodze konkursu

Oświadczenie kierownika projektu finansowanego w drodze konkursu, stwierdzające, że wnioskodawca brał udział w pracach zespołu realizującego ten projekt

udokumentowania

Udokumentowanie odbycia staży naukowych w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych

Przykładowe formy

Kopie publikacji, w których wnioskodawca jest współautorem, a z których wynika, iż powstały w ramach stażu naukowego (np. odpowiednie zapisy w rozdziale "podziękowania/finansowanie (Acknowledgments/Funding)

Kopie publikacji, w których wnioskodawca jest współautorem i ma przypisaną afiliację do instytucji naukowej, w której odbywał staż naukowy

Oświadczenie kierownika jednostki o odbyciu w niej stażu naukowego przez wnioskodawcę

udokumentowania

Udokumentowanie prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Przykładowe formy

Kopia dokumentu potwierdzającego zatrudnienie wnioskodawcy w danej instytucji naukowej

Oświadczenie kierownika danej instytucji naukowej o prowadzeniu w niej badań naukowych przez wnioskodawcę

Kopie publikacji, w których wnioskodawca jest współautorem i ma przypisaną afiliację do instytucji naukowej, wskazującą na prowadzenie w niej badań naukowych

udokumentowania

Recenzje

Zgodnie z art. 228 ust. 3 p.s.w.n. RDN powołuje 5 recenzentów, którym zleca wydanie opinii w zakresie spełnienia wymagań, o których mowa w art. 227 ust. 1 albo 2. Recenzje stanowią jeden z najważniejszych środków dowodowych w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora. Recenzje należy uznać za wyraz osobistej oceny o charakterze eksperckim. Nie stanowią one natomiast opinii biegłego w rozumieniu przepisów k.p.a., czy też dokumentu urzędowego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa. Brak jest także podstaw do uznania, że w toku procedowanego postępowania osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora może polemizować ze sporządzonymi recenzjami.

Recenzja jest dowodem w sprawie i jako taki podlega swobodnej ocenie stosownie do art. 80 k.p.a. Recenzje nie są zatem wiążące dla Rady Doskonałości Naukowej, lecz podlegają łącznej analizie odnośnie do oceny spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora.

Rada Doskonałości Naukowej przypomina, że prawidłowe sporządzenie recenzji w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora przez osobę, która posiada legitymację do pełnienia funkcji recenzenta w danym postępowaniu, jest jednym z podstawowych warunków zachowania i przestrzegania norm proceduralnych, pozwalających uznać dane postępowanie za przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, zawartą umową i obyczajami akademickimi. Recenzje powinny być rzetelne, skrupulatne, dokładne i obiektywne, a oceny uzasadnione. Recenzja powinna zawierać jasno określoną i jednoznaczną konkluzję (pozytywną lub negatywną) wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Nieuzasadnione recenzje pozytywne są równie naganne jak nieuzasadnione recenzje negatywne. Autor recenzji zawsze powinien kierować się zasadami etyki pracownika naukowego, mając przede wszystkim na względzie rzetelność i uczciwość naukową.

Recenzje, stosownie do art. 228 ust. 4 p.s.w.n. powinny być sporządzone w terminie 3 miesięcy od dnia zlecenia ich wydania.

Termin ten, mimo że ma charakter instrukcyjny – co oznacza, że nie można odmówić mocy dowodowej sporządzonej po jego upływie – ma jednak istotne znaczenie z punktu widzenia normy wyrażonej w art. 229 ust. 2 p.s.w.n., z której wynika, że recenzentem nie może zostać osoba, która w okresie ostatnich 5 lat dwukrotnie nie dochowała terminu ustawowego na sporządzenie recenzji.

Przykładowe formularze recenzji, do korzystania z których zachęca Rada Doskonałości Naukowej, dostępne są na BIP strony podmiotowej organu pod następującym linkiem:

<https://www.rdn.gov.pl/postepowanie-profesorskie.formularze-recenzji.html>

Przedmiotowe formularze mają na celu ukierunkowanie osoby piszącej recenzje na ocenę właściwych przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora, a pominięciu tych okoliczności lub faktów, które z punktu widzenia tego postępowania pozostają irrelewantne.

Recenzenci

Jak stanowi art. 229 ust. 1 p.s.w.n. recenzentem w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora może być osoba posiadająca tytuł profesora w zakresie danej dziedziny. Na gruncie polskiego ustawodawstwa tytuł profesora jest przyznawany dożywotnio (nie ma znaczenia, kiedy tytuł profesora został nadany).

Wskazać jednak należy, że na gruncie przepisów p.s.w.n. tytuł profesora uzyskany za granicą nie jest równoważny polskiemu tytułowi profesora ani z mocy ustawy, ani w wyniku przeprowadzenia postępowania nostryfikacyjnego. W konsekwencji tego osoby, które uzyskały ten awans naukowy za granicą mogą pełnić funkcję recenzenta jedynie wówczas, gdy w dacie uzyskania przez nie tego awansu naukowego obowiązywała umowa międzynarodowa między Polską a krajem, w którym tytuł ten został nadany, o wzajemnej uznawalności nadanych tytułów profesorskich.

Jednocześnie stosownie do art. 229 ust. 1 pkt 2 p.s.w.n. recenzentem w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora może być osoba posiadająca co najmniej stopień doktora zatrudniona przez co najmniej 5 lat w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej na stanowisku profesora, która:

1. przez okres co najmniej 5 lat kierowała samodzielnie zespołem badawczym oraz
2. posiada znaczący dorobek w zakresie danej dziedziny.

Wskazane przesłanki w przytoczonym przepisie muszą być spełnione przy tym łącznie, by dana osoba mogła pełnić funkcję recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora.

Pojęcie „w zakresie danej dziedziny” ustanawia kolejną pozytywną przesłankę warunkującą możliwość pełnienia funkcji recenzenta. **Przesłanka ta winna być przy tym interpretowana w sposób szeroki, zważywszy na zapewnienie realizacji celów przewidzianych przez ustawodawcę, związanych z rolą recenzentów w postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora.**

Tym samym pojęcie „w zakresie danej dziedziny” należy odnosić do dziedziny, zgodnej z obowiązującą klasyfikacją dziedzin i dyscyplin, w której mieszczą się osiągnięcia osoby ubiegającej się o nadanie tytułu profesora. Nie ma zatem bezwzględnych podstaw, by ograniczać dobór recenzentów wyłącznie do dyscypliny wskazanej przez wnioskodawcę, o ile powołanie ekspertów z innych dyscyplin lub nawet dziedzin jest uzasadnione merytorycznymi względami.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że opinia, czy przedłożone do oceny osiągnięcia krajowe lub zagraniczne, zważywszy na związanie RDN przedmiotem żądania wyrażonego we wniosku, mieszczą się we wnioskowanej dyscyplinie lub dyscyplinach stanowi jeden z podstawowych elementów późniejszego orzekania o wystąpieniu albo odmowie wystąpienia do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora.

Opinia właściwego Zespołu RDN

Jak wynika z § 9 ust. 1 pkt 3 lit. e statutu RDN - Zespół wyraża opinie w sprawach zasadności wystąpienia do Prezydenta RP o nadanie wnioskodawcy tytułu profesora.

Opinia ta, wyrażana w formie uchwały podejmowanej w drodze tajnego głosowania bezwzględną większością głosów, wyraża ocenę udowodnienia albo braku udowodnienia faktów istotnych dla sprawy, biorąc pod uwagę całokształt zebranego materiału.

Zespół RDN jest zatem zobowiązany do:

- oceny przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów, w szczególności uwzględniając okoliczności, czy w sposób wystarczający dowodzą one istnienia określonych faktów wskazanych przez wnioskodawcę (informacji dotyczących spełnienia przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora, w tym ich udokumentowania);
- analizy sporządzonych w toku postępowania recenzji.

Analiza sporządzonych recenzji, w ramach swobodnej oceny materiału dowodowego, powinna sprowadzać się przede wszystkim do:

- wykazania faktów, które uznano za udowodnione na podstawie zgromadzonych recenzji;
- recenzji, które przyjęto za wiarygodne i na których się oparto, uznając dane fakty za udowodnione;
- wskazania przyczyn, z powodu których innym recenzjom odmówiono wiarygodności.

Innymi słowy, ograniczenie się do stwierdzenia istotnych rozbieżności w sporządzonych recenzjach, bez ich wyspecyfikowania, a następnie próby wyjaśnienia, może stanowić istotne naruszenie przepisów postępowania.

Etap rozstrzygnięcia o istocie sprawy

RDN – zgodnie z art. 228 ust. 5 p.s.w.n. – w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania opinii (recenzji), w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) występuje do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie wnioskodawcy tytułu profesora albo
- 2) odmawia wystąpienia do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie wnioskodawcy tytułu profesora.

Decyzja administracyjna stanowi jedną z prawnych form działania administracji publicznej. Akt ten jest jednostronnym i władczym oświadczeniem woli organu administracji publicznej, opartym na powszechnie obowiązujących przepisach prawa, skierowanym do konkretnego adresata, celem ukształtowania jego sytuacji prawnej.

Elementy decyzji administracyjnej

Skoro zatem RDN wydaje decyzję administracyjną, to rozstrzygnięcie to powinno zawierać elementy i wymogi stanowiące w art. 107 § 1 i 3 k.p.a. Zgodnie z tym pierwszym, decyzja zawiera:

- 1) oznaczenie organu administracji publicznej;
- 2) datę wydania;
- 3) oznaczenie strony lub stron;
- 4) powołanie podstawy prawnej;
- 5) rozstrzygnięcie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz prawie zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji, a jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego – kwalifikowany podpis elektroniczny;

9) w przypadku decyzji, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego, sprzeciw od decyzji lub skarga do sądu administracyjnego – pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa, sprzeciwu od decyzji lub skargi oraz wysokości opłaty od powództwa lub wpisu od skargi lub sprzeciwu od decyzji, jeżeli mają one charakter stały, albo podstawie do wyliczenia opłaty lub wpisu o charakterze stosunkowym, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznania prawa pomocy.

Przyjmuje się przy tym, że decyzja administracyjna winna zawierać co najmniej takie obligatoryjne elementy jak:

- oznaczenie organu, który ją wydał;
- oznaczenie strony;
- rozstrzygnięcie;
- podpis osoby albo osób, które wydały decyzję.

Należy mieć na uwadze, że – stosownie do art. 107 § 4 k.p.a. – można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania. Przepis ten może być z powodzeniem stosowany do decyzji RDN o wystąpieniu do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora.

Inaczej będzie w przypadku odmowy wystąpienia do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora albo wydaniu decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy. Decyzja taka powinna zawierać należycie sporządzone uzasadnienie. Kwestię tę reguluje art. 107 § 3 k.p.a., który stanowi, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać: **wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, natomiast uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.**

Osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora ma prawo wiedzieć, czy recenzje, które zawierały konkluzje o charakterze negatywnym, zostały sporządzone w sposób prawidłowy, czy zostały przyjęte przez organ przeprowadzający postępowanie oraz czy dano im wiarę dowodową. **Ostatecznie wnioskodawca winien wiedzieć – w przypadku decyzji odmawiających przedstawienia do tytułu profesora – spełnienie których przesłanek, w ocenie organu, nie zostało wystarczające udowodnione oraz z jakich przyczyn.**

Przyjąć należy, że uzasadnienie wydanej decyzji jest istotne m. in. z następujących powodów:

- spełnia prawny obowiązek wykazania, na jakiej podstawie decyzja została podjęta;
- daje podstawę kontroli poprawności wydanej decyzji;
- może odgrywać rolę perswazyjną w stosunku do jej adresatów, a także podmiotu kontrolującego;
- pełni funkcję opisową, gdy ma odpowiadać procesowi podjęcia decyzji przez organ orzekający.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że uzasadnienie decyzji – w przypadku odmowy wystąpienia do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora – powinno zawierać w szczególności takie informacje jak:

- przytoczenie informacji o przesłankach warunkujących nadanie tytułu profesora w danym postępowaniu (uwzględniając specyfikę danej dziedziny, dyscypliny, czy też specjalności);
- przytoczenie informacji o wskazanym przez wnioskodawcę uzasadnieniu spełnienia warunków dotyczących nadania tytułu profesora;
- przytoczenie informacji o przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym;
- przytoczenie informacji o wnioskach składanych w toku postępowania przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu profesora oraz sposobie ich rozpatrzenia;
- wskazanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności recenzji oraz opinii Zespołu RDN, ze szczególnym uwzględnieniem odniesienia się do uznania wiarygodności danych recenzji, a odmowy dania wiarygodności innym w przypadku, gdy ich konkluzje nie są tożsame;

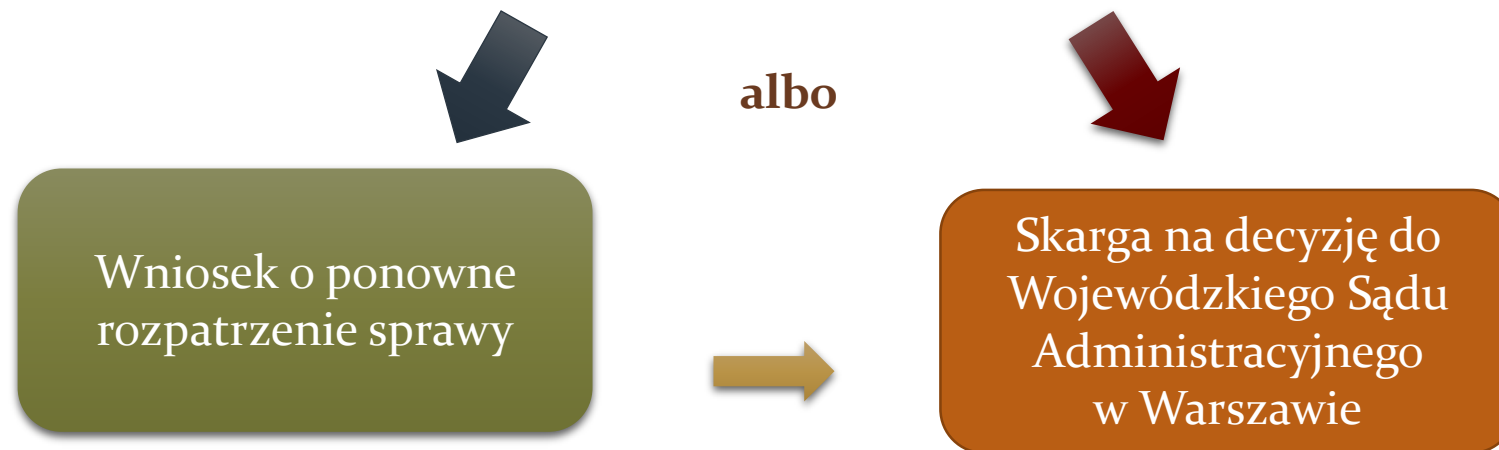
- wskazanie, wraz z przyjętą motywacją takiego wskazania, czy i które przesłanki warunkujące nadanie tytułu profesora zostały spełnione przez wnioskodawcę, a które z nich spełnione nie zostały.

Godny zauważenia jest problem uzasadniania rozstrzygnięć, które wydawane są w głosowaniu tajnym. Niezależnie od przedmiotowych okoliczności, które utrudniają dotarcie do motywów głosowania poszczególnych członków organu kolegialnego, należy przyjąć, że osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora ma prawo wiedzieć, jakie dowody organ orzekający uznał za udowodnione, jakim dowodom wiarygodności tej odmówił, a w konsekwencji tego, jak dokonał oceny przedłożonego wniosku w sprawie nadania tego tytułu.

Zaskarżalność decyzji odmawiających wystąpienia do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora

Dostępne środki zaskarżenia decyzji odmawiającej przedstawienia wnioskodawcy do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora

Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

Stosownie do art. 228 ust. 6 p.s.w.n. od decyzji RDN przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji.

Odpowiednikiem tego przepisu jest art. 127 § 3 k.p.a., zgodnie z którym od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra lub samorządowe kolegium odwoławcze nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji.

Istotne zagadnienia dotyczące prawa zwrócenia się o ponowne rozpatrzenie sprawy:

1. Bieg terminu 3 miesięcy na wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy rozpoczyna się od dnia następnego, w którym nastąpiło doręczenie decyzji.
2. Decyzja doręczona jest na wskazany w aktach sprawy adres do korespondencji. Doręczenie następuje przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe za zwrotnym potwierdzeniem jej odbioru.

3. W przypadku, gdy wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora został wniesiony na elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP albo w przypadku wyrażenia przez wnioskodawcę zgody na doręczenie pism drogą elektroniczną, doręczenie decyzji następuje na skrzynkę odbiorczą ePUAP wnioskodawcy.
4. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy wnosi się bezpośrednio do Rady Doskonałości Naukowej.
5. Termin 3 miesięcy, o którym mowa w art. 228 ust. 6 p.s.w.n., będzie uważany za zachowany, jeżeli przed jego upływem wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zostanie nadany w placówce Poczty Polskiej, doręczony osobiście do siedziby RDN, albo doręczony na elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP.

Co powinien zawierać wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ?

Wniosek ten jest podaniem w rozumieniu przepisów k.p.a. W konsekwencji tego winien on spełniać wymogi formalne podania, które zostały omówione w ramach składania wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania tytułu profesora. Przedmiotowy wniosek winien jasno formułować żądanie zmiany decyzji RDN poprzez podjęcie nowej decyzji o wystąpieniu do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora. Ponadto, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy powinien zawierać uzasadnienie, w ramach którego wskazać można na ewentualne nieprawidłowości w ustaleniach stanu faktycznego (np. pominięcie określonych okoliczności lub dowodów), czy też niewłaściwą ocenę zebranego materiału dowodowego.

Rada Doskonałości Naukowej rozpatrzy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 6 miesięcy od dnia jego otrzymania. Należy przy tym podkreślić, że jest to także termin instrukcyjny, co oznacza, że brak wydania nowej decyzji w tym terminie nie oznacza pozytywnego jego rozpatrzenia w sposób milczący.

W ramach ponownego rozpatrywania sprawy RDN może zasięgnąć opinii dodatkowych 5 recenzentów, którzy wyznaczani są w trybie i na zasadach tożsamyh, podobnie jak w pierwotnym postępowaniu w sprawie nadania tytułu profesora.

Złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie zamyka późniejszej drogi do zaskarżenia nowo wydanej decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Skarga na decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

Jak stanowi art. 52 § 3 p.p.s.a. – jeżeli stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa.

Oznacza to, że jeżeli wnioskodawca uzna to za stosowne, może wnieść bezpośrednio skargę na decyzję RDN do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, bez wyczerpania instancyjnych środków zaskarżenia w postaci zwrócenia się do RDN z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Istotne zagadnienia dotyczące prawa złożenia skargi do WSA:

1. Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia skutecznego doręczenia decyzji wnioskodawcy (za pośrednictwem RDN);
2. Skarga do sądu jest pismem procesowym, zatem winna zawierać następujące elementy:
 - a) data i miejsce sporządzenia skargi;
 - b) oznaczenie sądu (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie);
 - c) oznaczenie stron – skarżący (osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora) oraz organ (RDN);
 - d) oznaczenie miejsca zamieszkania wnioskodawcy oraz numeru PESEL;

- e) oznaczenie przedmiotu sprawy – wskazanie skarżonej decyzji RDN;
- f) jednoznaczne oznaczenie, iż pismo kierowane do sądu stanowi skargę;
- g) wskazanie zakresu żądania – podanie, czy decyzja jest zaskarżana w całości, czy też w części;
- h) określenie naruszenia prawa przez RDN w wydanej decyzji;
- i) wnioski zaskarżenia – uchylenie decyzji albo stwierdzenie jej nieważności;
- j) ewentualnie wnioski dodatkowe - np. o wstrzymanie wykonania decyzji, o zwolnienie od wpisu sądowego itp.;
- k) uzasadnienie;
- l) podpis (własnoręczny w przypadku wnoszenia skargi na piśmie utrwalonym w postaci papierowej albo kwalifikowany podpis elektroniczny lub podpis zaufany w przypadku wnoszenia skargi na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej);
- m) wyszczególnienie załączników – np. odpis skargi, dowód uiszczenia wpisu od skargi, pełnomocnictwo itp.

Omówienie przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora

Przesłanki, które muszą zostać uznane za spełnione przez wnioskodawcę, aby RDN podjęła pozytywną decyzję o wystąpieniu do Prezydenta RP o nadanie tytułu profesora, uregulowane zostały zasadniczo w art. 227 ust. 1 p.s.w.n. oraz ust. 2 (w przypadku osób legitymujących się jedynie stopniem doktora).

Osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora musi spełnić następujące warunki:

1. posiadać stopień doktora habilitowanego (względnie stopień doktora);
2. posiadać wybitne osiągnięcia krajowe lub zagraniczne (względnie osiągnięcia najwyższej jakości);
3. spełniać co najmniej jeden z poniższych warunków:
 - a) uczestniczyć w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych;
 - b) odbyć staże naukowe w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;
 - c) prowadzić badania naukowe lub prace rozwojowe w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych;
4. wykazać brak współpracy z organami bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

Posiadanie stopnia doktora habilitowanego

Odnośnie do pierwszej ze wskazanych przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora, mianowicie posiadanie stopnia doktora habilitowanego, należy wskazać, że chodzi o stopień uzyskany na podstawie przepisów obowiązujących w polskim systemie prawa. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na art. 328 ust. 1 p.s.w.n., zgodnie z którym stopień naukowy i stopień w zakresie sztuki nadany przez uprawnioną instytucję działającą w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym jest równoważny z odpowiednim stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki, o których mowa w ustawie. Z kolei, ust. 2 tego artykułu stanowi, że stopień nadany przez Europejski Instytut Uniwersytecki, zgodnie z Konwencją powołującą Europejski Instytut Uniwersytecki, sporządzoną we Florencji dnia 19 kwietnia 1972 r., jest równoważny ze stopniem doktora. Tym samym, osoba, która uzyskała stopień nadany przez uprawnioną instytucję działającą w państwie członkowskim UE, OECD lub EFTA albo przez Europejski Instytut Uniwersytecki, nie musi podejmować jakichkolwiek czynności celem wykazania lub uznania równoważności posiadanego stopnia z polskim stopniem naukowym lub stopniem w zakresie sztuki. Z kolei, jak stanowi art. 328 ust. 3 p.s.w.n. stopień naukowy i stopień w zakresie sztuki nadany przez instytucję inną niż ta, o której mowa w ust. 1 i 2, może być uznany za równoważny z odpowiednim polskim stopniem na podstawie umowy międzynarodowej, a w przypadku jej braku – w drodze postępowania nostryfikacyjnego. Oznacza to, że nostryfikacji podlega stopień naukowy i stopień w zakresie sztuki, nadany przez uprawnioną instytucję działającą poza UE, OECD lub EFTA i niepodlegający uznaniu za równoważny na podstawie umów międzynarodowych.

Zatem spełnienie przesłanki, o której mowa w art. 227 ust. 1 pkt 1 p.s.w.n. (w przypadku osób, które nie uzyskały stopnia naukowego nadanego w ramach polskiego systemu prawa, jak i przez instytucję działającą w państwie członkowskim UE, OECD lub EFTA albo przez Europejski Instytut Uniwersytecki, czy też przez uprawnioną instytucję działającą w państwie, z którym Polska zawarła odpowiednią umowę dotyczącą uznawalności równoważności uzyskanych stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki), może nastąpić po przeprowadzeniu procedury nostryfikacyjnej. Jak wynika z art. 328 ust. 4 p.s.w.n. postępowanie nostryfikacyjne prowadzi podmiot posiadający kategorię naukową A+ albo A w dyscyplinie, której dotyczy wnioski. Jednocześnie zasadne jest przyjęcie opinii, zgodnie z którą do czasu przeprowadzenia oceny parametrycznej uczelni (przewidzianej na rok 2022), postępowania nostryfikacyjne powinny być prowadzone przez podmioty habilitujące posiadające uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w określonej dziedzinie, w zakresie dyscypliny naukowej lub artystycznej, której dotyczy stopień naukowy.

Posiadanie wybitnych osiągnięć krajowych lub zagranicznych

Przesłanka określona w art. 227 ust. 1 pkt 1 lit. a p.s.w.n. jako jedyna *de facto* ma charakter dyskrejonalny. Oznacza to, że uznanie jej spełnienia uzależnione jest od oceny Rady Doskonałości Naukowej. Należy przy tym podkreślić, że dyskrejonalność oceny nie jest tożsama z dowolnością. Ocena ta jest bowiem wynikiem weryfikacji zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności recenzji i wyrażonych w nich opinii, z uwzględnieniem wiedzy eksperckiej i specyfiki danej dyscypliny lub dyscyplin, a wręcz specjalności reprezentowanej przez wnioskodawcę.

Wskazać należy, że podstawową dyrektywą oceny osiągnięcia naukowego jako wybitnego jest kryterium merytoryczne. Ocena ta, w świetle brzmienia art. 227 ust. 1 pkt 1 lit. a p.s.w.n., nie może jednak odnosić się tylko i wyłącznie do jednego osiągnięcia, gdyż z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, iż od osoby ubiegającej się o nadanie tytułu profesora wymaga się co najmniej dwóch osiągnięć uznanych za wybitne. Pojęcie wybitności nie jest przy tym zdefiniowane na gruncie przepisów p.s.w.n. i nie sposób jest doszukiwać się jego analogii z innych aktów prawa powszechnie obowiązującego. Niewątpliwie uznanie, że określone osiągnięcia wybijają się ponad przeciętność i są znacznego rozmiaru lub natężenia (tak by wynikało ze słownikowej definicji wybitności) musi zawsze następować z uwzględnieniem tematyki badawczej prowadzonej przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu profesora.

Tym samym nie jest możliwe przyjęcie jednej uniwersalnej definicji pojęcia „wybitne osiągnięcia”. Definiowanie tego pojęcia winno następować każdorazowo indywidualnie w odniesieniu do danej specjalności reprezentowanej przez wnioskodawcę w ramach konkretnej dyscypliny lub dyscyplin.

W odniesieniu do konieczności posiadania wybitnych osiągnięć naukowych wymaga się, aby miały one charakter krajowy lub zagraniczny. Zastosowany spójnik „lub” oznacza, że wystarczające będzie, jeżeli wnioskodawca wykaże jedno z następujących osiągnięć:

- tylko osiągnięcia krajowe;
- tylko osiągnięcia zagraniczne;
- osiągnięcia krajowe i zagraniczne.

Ponadto, warto zwrócić uwagę, iż ustawodawca nie wymaga, by osiągnięcia, które będą oceniane w kontekście ich wybitności, były uzyskane w określonym czasie kariery naukowo-badawczej. W konsekwencji tego bez znaczenia pozostaje, kiedy dane osiągnięcie zostało uzyskane.

Spełnienie co najmniej jednego z 3 warunków formalnych

Zgodnie z art. 227 ust. 1 pkt 1 lit. b p.s.w.n. od osoby ubiegającej się o nadanie tytułu profesora wymaga się określonej aktywności naukowej. Konstrukcja tego przepisu skłania do opinii, iż aktywność ta zostanie zrealizowana w jednym z następujących sposobów:

Uczestnictwo
w zespołach
badawczych

lub

Odbycie staży
naukowych

lub

Prowadzenie badań
naukowych lub
prac rozwojowych

- co najmniej dwóch;
- w ramach odpowiednio:
 - 2 konkursów krajowych albo;
 - 2 konkursów zagranicznych albo;
 - konkursu krajowego i zagranicznego;
- nie jest wymagane kierowanie zespołem.

- co najmniej dwóch;
- wyłącznie w instytutach naukowych;
- odpowiednio:
 - w 2 polskich instytucjach albo;
 - 2 zagranicznych instytucjach albo;
 - polskiej i zagranicznej instytucji.

- co najmniej dwóch;
- odpowiednio:
 - 2 badań naukowych albo;
 - 2 prac rozwojowych albo;
 - badań naukowych i pracy rozwojowej;
- prowadzonych odpowiednio w:
 - 2 uczelniach polskich, albo 2 instytucjach naukowych, albo uczelni i instytucji naukowej. Niezależnie od jednego z wymienionych wariantów jeden z podmiotów musi być podmiotem zagranicznym.

Zastosowanie spójnika „lub” pomiędzy poszczególnymi aktywnościami naukowymi oznacza, że wystarczające będzie, jeżeli osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora wykaże spełnienie chociażby jednej z nich, przy czym możliwe jest wykazanie spełnienia także dwóch, jak i wszystkich trzech.

Podkreślenia wymaga przy tym, że zastosowany przez ustawodawcę spójnik „lub” oznacza alternatywę nierozłączną, która zachodzi jednakże między poszczególnymi całymi wyrażeniami (wymienionymi w art. 227 ust. 1 pkt 1 lit. b aktywnościami), a nie w ramach tych wyrażeń. Innymi słowy, nie jest możliwe uznanie przez organ, iż dana osoba spełnia wymagania unormowane w przytoczonym przepisie, jeżeli tylko raz uczestniczyła w pracy zespołu badawczego realizującego projekt finansowany w drodze konkursu krajowego lub zagranicznego, a także raz odbyła staż naukowy, czy też raz prowadziła prace badawcze lub prace rozwojowe w uczelni lub instytucji naukowej.

Charakter przesłanek warunkujących nadanie tytułu profesora

Osoba ubiegająca się o nadanie tytułu profesora – jak już wspomniano – jest zobowiązana wraz ze złożeniem wniosku o przeprowadzenie postępowania uzasadnić spełnienie przesłanek warunkujących nadanie tego tytułu. Oznacza to, że co do zasady niezbędne informacje i dokumenty, potwierdzające spełnienie przedmiotowych warunków, winny być przedłożone w momencie składania wniosku.

Przesłanki te można podzielić jednakże na dyskrecjonalne i obiektywne.

Przesłanką dyskrecjonalną, a zatem wymagającą eksperckiej oceny, w tym recenzentów, będzie posiadanie wybitnych osiągnięć krajowych lub zagranicznych. Z uwagi na charakter tej przesłanki zasadne jest uznanie, iż po powołaniu recenzentów brak jest możliwości uzupełnienia dokumentacji wniosku przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu profesora, celem uzasadnienia jej spełnienia.

Z kolei, pozostałe przesłanki, tj. posiadanie stopnia doktora habilitowanego, czy też wykazywanie się istotną aktywnością naukową, mają charakter obiektywny. Oznacza to, że nie podlegają one dyskrecjonalnej ocenie, a zatem dla uznania ich spełnienia bez znaczenia pozostają takie okoliczności jak:

- data uzyskania stopnia i podmiot, który go nadał;
- data udziału w zespołach badawczych;
- funkcja pełniona w zespole badawczym;
- rodzaj projektu badawczego, który był finansowany w drodze konkursu krajowego lub zagranicznego;
- termin odbycia stażu naukowego;
- ocena poziomu instytucji, w której odbyty został staż naukowy, itp.

Przesyłki te, jako mające charakter obiektywny, mogą być uznane za spełnione także wyłącznie przez RDN, bez konieczności dokonywania oceny w tym zakresie przez recenzentów. W konsekwencji tego możliwe jest uzupełnienie dokumentacji wniosku przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu profesora, celem uzasadnienia ich spełnienia, już po powołaniu recenzentów. Jakkolwiek, jednak należy mieć na uwadze, że niewykazanie ich spełnienia, przynajmniej na poziomie co najmniej minimalnym, może być uznane za brak formalny wniosku już na etapie wszczynania postępowania.

Dziękujemy za uwagę

RADA DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

